

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Vae victis!

— ápr. 28.

Prüszkölő masinák elszálló füst-felhői, rózsafelhős illúziók széttépett foszlányai fogadják a hivatásuk leliismeretes teljesítésére visszatért magyar vasutasokat.

A kár és pusztulás, mely az egy hétig tartó kötelességmegtagadás nyomában keletkezett, a felelősség teljes sulyával nehezül azokra, a kik ennek a katasztrófának cselekvésük vagy mulasztásuk által közvetlenül vagy közvetve előidézői voltak.

Azt mondják, hogy a vasutasoknak ez az akciója előre megbeszélt, tervszerűleg megállapított dolog volt. Akár igaz ez, akár nem: nagy mulasztás terheli a magyar kormányt; és pedig első sorban és mindenekelőtt a kereskedelmi minisztert.

Mert ha előre kifőzött dolog volt a vasutasok szörnyű merénylete az állami rend, a szolgálati fegyelem, a hivatali eskü s ezekkel együtt az egyesek és az egész ország gazdasági érdekei s erkölcsi tekintélye és jó hírneve ellen: kérдем, miféle előrelátás és tájékozottság nélküli papirosfigurák lebzselnek a vasuti igazgatás legfőbb büroiban, hogy ennek a mozgalomnak méreteiről,

a vasuti alkalmazottak hangulatáról s a bekövetkező veszedelemről semmiféle tudomással nem bírtak? Hiszen akkor ezek a legfőbb hivatali dignitáriusok vakok és siketek; orruknál és irodai tenni valóik korlátainál tovább nem látó tintapocsékolók, kik fejüket csak arra használják, hogy a körülük morajló veszedelem elől a homokba dugják, mint a struczmadár.

Ha pedig volt tudomásuk a mozgalom készülő arányairól: miért nem igyekeztek azt megakadályozni, ahelyett, hogy tapintatlansággal, oktalansággal sietteték a katasztrófa bekövetkezését?

A miniszterelnök nyilatkozata, melyet a parlament nyílt fóruma helyett a kormányparti Lloyd-klub zárt helyiségében előre és utólag mindent jóváhagyó politikai alárendeltjei s meghitt pártfelei előtt látott jónak elmondani, teljes bizonyítéka a kormány vétkes mulasztásainak. Ez a legteljesebb bizonyíték: a beismerés.

Valóságos vezeklés a gróf Tisza István beszéde, melyben teljes őszinteséggel fel vannak tárva az adatok annak megvilágítására: mily tájékozatlanság, mily ingadozás, mily határozatlanság hánytavetette ebben a dologban a kormányt, mely-

nek magatartását következetlenség jellemzi az egész ügy lefolyásában.

Most, mikor a kapkodás és fejesztettség különböző erőszakosságokba és törvénytelenégekbe sodorta a kormányt, természetesen igen kényelmes dolog volt a képviselőház ülészakánának váratlan berekesztése, hogy az együtt levő országgyűlés naponkénti ellenőrző kritikája nélkül gázolhasson keresztül a vétkes kormány eleveuken és holtakon; s zavartalanul kereshessen bűnbakokat saját mulasztásainak az ország közvéleménye előtt való kiengesztelésére.

Nem lehet pártoló szavunk a vasutasok inkább könnyelműen meg gondolatlan, mintsem gonosznak mondható forradalmának igazolására.

Eljárásukat azonban — ha teljesen ki nem menti is, de — megmagyarázza az a határtalan igazságtalanság, melylyel mozgalmukkal, méltányos követeléseikkel szemben elbánt a kormány.

Nem csoda, ha e rideg magatartás forrongóvá tette, a vezetőikkel szemben tanusított tapintatlan, sőt erőszakos fellépés pedig kitörésre kényszerítette köztük az izzó hangulatot.

A függetlenségi és 48-as párt

Bárka a parton.

I

A tengerparton ott hever
Kikötve egy szétroncsolt bárka,
Mint vízből kifogott halott,
Aki a temetését várja.

Bordáján óriási seb,
Halálos volt, akárhol kapta,
Az evezője lenn pihen
Eltörve sok apró darabra.

A nap ragyog a víz fölött,
Felséges, nyári délután van
S a rocs még százszor szomorúbb
A vidám fényben, ragyogásban.

II.

Fehér habok körütesókolják,
És mintha hívják: jer velünk!
Feküdj reánk, elringatunk majd
És messze, messze elviszünk...

Fehér habok, fehér remények,
Igy hívtok ti is engemet.

Ki a vidám, szabad tengerre,
De mindhiába, nem lehet!

Óh, hagyjatok! Hiába minden,
Nem kell a tenger már nekem,
Ha vinnétek, csak elmerülnek;
Nem ott már az én helyem.

Csak hagyjatok ti itt a parton
Meghalni, lassan, csendesen —
Szívemben ott az óriás seb,
Örökre végem van nekem.

Vértesy Gyula.

Védjük meg a férjeket.

— Vladimír Kirjakov. —

Pétervárnak több van egy szenzáció-jával, pár nap óta ily című egyet működik: „Férjek védelmére alakult egyet a nők durva bánásmódja ellen.”

Az alakuló közgyűlés mult szombat volt a hitelintézet nagytermében. Micsoda öröm, micsoda elragadtatás minden arcon! Mindenki érezte, hogy valami nagy, hatal-

mas, valami új van készüléfélben. Egymás előtt teljesen ismeretlen urak, mikor beléptek a terembe, megölelték, megcsókozták egymást túlradó érzelmeikben.

Még a sajtó képviselőinek az arca is ragyogott, akik egy külön padban foglaltak helyet.

Az értekezlet ideiglenes vezetőjévé egyhangulag Ivan Petrovics Merinoszovot választották, aki az új társaság megalapítása körül nagy érdemeket szerzett. Megválasztását nagy tetszéssel fogadták, aki ezt köszönettel vévén, a következő mélyen érzett szavakkal fordult a gyülekezethez:

— Uraim! . . . nem, testvéreim . . . igen, testvéreim. Mert valamennyien testvérek vagyunk a házasság jármában. (Viharos tetezés.) Ezt a jármot lerázni nehéz, a legtöbb esetben lehetetlen. Erőnknek arra kell irányulni, hogy ezen a jármon lehetőleg könnyítsünk. Ez egyetünknek célja és feladata. Kiknek kell legtöbbet szenvedni az asszonyok zsarnokságától? A jó embereknek, a nemes szívű embereknek, akik még egy tyukot sem tudnának megsérteni, nemhogy egy asszonyt. (Általános helyesítés) Egyesültünk tehát e nemes, jó emberek, a házassági iga eme mártírjainak a

A női szépség

ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra féle arccrém”, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatású arccrém szeplő, májfoltok, vöröspattanások és mindenem börtisztatlanság ellen. Egy tévely 1 korona, hozzávaló szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: Dr. Róthschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferenc
gyógyszerésznél, Debreczen, Kossuth-utca.

találta el ebben a helyzetben a leg-helyesebb kivezető utat, mely a kö-telességeikről megfélekedett vas-utasokat visszavezérelte hivatásuk további betöltésére, a kormánynak pedig megmutatta, mit parancsol az állam tekintélye, az ország érdeke, a vasutasok ügyében pedig a méltányos és hazafias eljárás.

Míg a vasutasok kötelesség ut-jára való visszatérését jóleső örömmel szemléli mindenki, annál nagyobb aggodalommal tekintünk a kormányelnök fenyegető nyilatkozatában kilátásba helyezett üldözések és megtorlások elé.

Mi igazságot és méltányosságot várunk és remélünk; a gróf Tisza István miniszterelnök tegnapelőtti nyilatkozatából csak a felülkerekedett hatalom gögös fenyegetését halljuk: *Jaj a legyőzötteknek!*

Abban azonban csalódik a miniszterelnök, hogy ezt az alkalmat ürügyül használhatná fel a közszabadságok megnyirbálására, mert a hatalom féltelenségével szemben nemcsak az egész ellenzék, de bizonyára minden szabadságszerető magyar embert szemközt találna magával.

Benedek János.

Társadalmi oktatás.

— április 28.

Az emberiség erkölcsi életében a vezető erő, hol az ideális életfelfogás, hol az önző anyagi érdek. Az akció és a reakció hullámzása a jó és a gonosz szellem tusájának nevezhető. A boldogságot örökké kutató

ember hol a föld porában véli föltalálni azt, hol magasabb régiókban keresi. És minél mélyebbre süllyedt az emberiség az anyagi-ságba, annál gyorsabban, annál hatalmasabban működik a reakció törvénye: a megtagadott erkölcsi érzület ébredése, amely „Megállj“-t kiált a lejtőre jutott nemzedékeknek.

A kereszténység térfoglalása, a reformáció, nagy tévedései dacára még a francia forradalom is, tisztább régiókba emelte a világot. Az emberiség történetében egy-egy fejezetet jelentenek ezek.

Az erkölcsi élet egy ilyen magasra szárnyalás volt tapasztalható Angliában a XVIII-ik század tobzódása után Ruskin és Carlyle idejében, akik reá mutattak arra, hogy a növekedő nemzeti vagyon nem biztosíthatja az emberek boldogságát, ha a szivekből kiveszett az erkölcsi tartalom.

Nemzeti történetünkben fordulópontot jelent az az idő, mikor a nyugatról hozzánk hatolt elvek hatása alatt a kiváltságos osztályok lelkes képviselői a pozsonyi diétán lemondtak az ősi előjogokról s a jobbágy-ság felszabadítását proklamálták. Szép, magaslatos volt ez az önzetlen felbuzdulás és az emberszeretet műve mégis mérhetetlen bajok csiráját viselte magában.

Következett a gazdasági élet alapos átalakulása. A liberális elvek az egyéni önzés szabadságát hirdették. Nagyot fordult a világ.

A magyar földbirtok nagy része kicsuszott azok kezéből, akik azelőtt az ország oszlopa, a nép pártfogói voltak s azok a kevesek, akik megmaradtak még ősi örökben, elszoktak attól, hogy a szabadabb lett földmives-osztálylal törődjenek. A szabadverseny és a tőke uralma a gazdasági érdekeket tolták előtérbe. A társadalom

felsőbb osztályait a megélhetés gondja s közjogi viták foglalták el. A kis ember pedig a lelkesedő öröm első mámorja után a szabadsággal nem tudott élni. Mint a korán szárnyára bocsátott madárfióka, csak vergődött s rövid idő múlva törött szárnynyal bukott alá, vagy karvalyok, olyvek martaléka lett.

A megélhetés napról-napra nehezebb, a kizsákmányolás veszélye minden lépten kísért. A kis ember régi támaszai kidőltek; vezetők nélkül áll a mindennapi kenyérért folytatott harcban. Irgalmatlanul behajják az adót.

És ekkor a faluban egy új jövevény jelenik meg. Hamar kiismeri a kisember baját. Részvétellel szól, mint ahogy nem beszélt hozzá senki s feltár előtte egy szebb jövőt: igazi szabadságot, egyenlő osztozást a földi javak mindgyikében. Szíja az elégedetlenség lángját, az osztálygyűlölség mérgét csepegteti a szivekbe. És a szerencsétlen paraszt lépra megy. Nem a szociálisták elveiért harcol, nem a meggyőződés ad kezébe fegyvert: a nehéz megélhetés elkeseredése, az elhagyatottság kétségbeesítő sivársága, jövő reménytelensége oka a lázadásnak.

Felébredtünk. Érezzük, hogy a magyar nemzet csuszik le a lejtőn. Évtizedek büne megtorlást kíván. Kieresztettük a gyepőt kezünkben, de nem tanítottuk meg a népet megállani a saját lábán. — Szolga-sorsra jutott újból, a réginel nem egyhelyt keservebbre. Az ursora karma között nyögve, a szociálisták karjaiba vágyik. Mohón nyul a bódító tanok után, amelyek menekvést ígérnek. Ennek tovább folyni így nem szabad.

Ebből a meggyőződésből szintén észrevétlenül fakadt a visszahatás. A haza

védelmére. (Viharos éljenzés.) Testvérek, e helyütt emékezzünk meg egy nagy ember-ről, akinek az asszonyok önkényétől annyit kellett szenvednie, hogy végre is méreg-pohárhoz nyult. Szokrateszról, az ismeretes filozófról beszélek... Indítványozom tehát, hogy Szokrateszt választjuk meg első tiszteletbeli tagnak s emlékéit tiszteljük meg azzal, hogy helyükről felemelkedünk.

Az indítványt egyhangulag elfogadták, Ivan Petrovics Merinoszovot elnökké választották s áttértek a napirend tárgyra.

Az első pont a következő indítvány volt: Az egyes külvárosok számára bizalmi férfiak nevezendők ki, kiknek joguk lenne a lakásokba benézni s figyelni arra, hogy az asszonyok ne bánjanak tulszigoruan nemes jó férjeikkel szemben.

Ha a szemle alkalmával asszonyi kegyetlenkedéseknek jönnének a nyomára, a bizalmi férfiak ezt tüstént az elnökség tudomására juttatni kötelesek. Az indítvány vita nélkül elfogadtatott.

A napirend következő pontja az anyósokra vonatkozott. Az értekezleten egyszerre borzalmas lárma és kavardás támadt. Mindnyájan egyszerre beszéltek; mert valószínűleg minden tagnak ez a kérdés volt a legsebezhetőbb pontja. Az elnök egy egész negyedóráig hiába rázta a czengetyűt. Végre, mikor a kedélyek úgy a hogy lecsillapodtak, kijelenté:

— Ugy látszik, hogy az értekezlet e pontra nézve elvileg egyetért... Indítványozom tehát a következő határozati javaslatot: Azok az urak, kik egyes pontjaival egyetértenek, jelezzék ezt az által, hogy minden pontnál felemelkednek. (Helyes! helyes! Valamennyi indítvánnyal egyetértünk.) Uraim, így nem lehet tárgyalni. Inkább mutassuk meg az ügy nyugodt, ob-

jektív tárgyalásával, hogy korrektek s pártatlanok vagyunk... Tehát az indítvány minden egyes pontjára nézve külön szavazást rendelék el. Az indítványnak következő a szövege: Valamennyi egyleti tag anyósának bizalmatlanság szavaztatik... Akik ezzel egyetértenek, méltóztassanak fölállani... (Valamennyi föláll. Fölkialítások: Hurrá! Le az anyósokkal! stb.) Uraim, figyelmet kérek... Következik a második pont: Az anyósoknak minden körülmény közt tiltva van — még a háboru, vizáradás, földrengés eseteit sem véve ki — a vó lakásán tovább maradni esteli kilencz óránál s általában a vó lakásába nem teheti többször a lábát, mint minden három hónapban legfőlebb egyszer... (Mindnyájan felemelkednek.) Uraim! Harmadszor: A vót semmi körülmények közt sem lehet kényszeríteni arra, hogy az anyósát megcsókolja. (Elfogadtatik! Elfogadtatik!)

A többi pontot is szép nyugodtan tárgyalták. Többi közt a háztartási budget kérdését. Elhatározták, hogy az egylet minden tagjának joga van a pénztárnokot föl-kérni egy évi költségvetés megállapítására, mely azután az illető tag felelőségére kötelező. Ez a budget részletesen megszabja, hogy az asszony mennyit adhat ki évente ruhákra, kalapra, miegymásra. Nagyobb összeg vétetik föl a férfi kártyázására s egyéb szükségleteire, mely összeg nem esik az asszony ellenőrzése alá. A kártyanyereség teljesen a férj rendelkezésére marad.

Az értekezlet végre elhatározta, hogy a férfi levelei szentek és sérthetetlenek. Később, ha az egyletnek saját háza lesz, minden tag nevével ellátott jól elzárható fiókot kap levelezései számára.

Elhatározták azt is, hogy az asszony naponta mennyit zongorázhat. E fontos kér-

dés kidolgozására külön bizottságot küldtek ki, nemkülönben egy másik igen kényes kérdés megvitatására, a „házibarátok“ komplikált kérdésében.

Elhatározták továbbá: Az az asszony, aki férjének ugynevezett szeczenát csinál, azzal büntetetik, hogy személyes kiadásának budgetje alaposan megszorittatik. Az így felszabaduló összeg a férj vagy színházba mehet, vagy egyéb mulatságot szerezhethet meg magának.

Végre elhatározták még, hogy mihelyest az egylet vagyoni viszonyai megengedik, egy öt emeletes menedékházat építenek azon tagok ápolására, kiket a feleségük elhagyott. Végül elintézték azt a kérdést is, hogy mint kezelendők azok az asszonyok, akik férjüket ezek tudtával és beleegyezésével hagyják el. Ilyen esetekben az asszony utiköltséget igényelhet magának a második osztályon, hálókocsi használattal.

Azután az értekezletet bezárták. Az új egylet tagjai roppant emelkedett hangulatban oszoltak szét a szomszédos vendéglőbe megvacsorázni, hogy ott még egyszer megbeszéljék a határozatokat.

Mint halljuk, ez a fesztelen megbeszélés a hajnali órákig tartott.

Talány előtt állunk.

Epen most kapunk hirt arról, hogy az értekezletet követő napon a jegyző nagyon sok egyleti tagtól levelet kapott, melyben kijelentik, hogy „előre nem látott körülmények miatt“ kénytelenek az egyletből kilépni.

Ily nyilatkozat mindennap halomszámra érkezik. Mit jelenthet ez? Az asszonyok talán morális erőszakot alkalmaztak volna a férfiak akaratával szemben? Ez egyenesen felháborító lenne.

minden pontján hangok emelkednek: meg kell menteni a népet. Fell kell világosítani, hogy ne higgyen a téves tanoknak. Nem ott a véres lázadásokban van a menekvés. — A becsületes törekvések, a tisztas munká és józan reformok mezején találnak gyógyító irt a fájó sebek, ott fog végbemenni a magyar nemzet újjászülése.

Sokan vannak azok, akik készek sorompóba állni. Lángoló hazafiság, meleg fajszeretet az ő fegyverük s hogy még eddig nem indultak a népműtő csatába, annak oka az, hogy nem volt, aki a fegyver használatára beoktatta volna őket.

Most a Magyar Gazdaszövetség vállalkozik arra, hogy a társadalomnak azt a részét, amely kötelességének tudatára ébredt, felvilágosítsa arról, mint és hogyan kell tennie, hogy gátat emeljen a terjedő szocializmus elé s a magyar népet a boldogulás útjára terelje.

Öngyilkosság nézőközönség előtt.

A szabó-inas szerelme.

Saját tudósítónktól.

Kolozsvár, április 27.

Egy fiatal, tizenkilenc éves gyermekember vetett véget ma este önkézével életének. Ami a gyilkoló szerszámot, a töltött revolvert a kezébe adta, a reménytelen szerelme, az már sok fiatal életet pusztított el.

Az öngyilkosság részleteiről tudósítók a következőket írja:

Ütő Árpád szabómester, aki a Kossuth Lajos-utca 19-ik sz. alatt lakik, vasárnap jelentést tett a rendőrségnél, hogy Schmidt Lajos nevű tizenkilenc éves inasa nyomtalanul eltűnt s magával vitte gazdájának két revolverét. A rendőrségnél jegyzőkönyvbe vették Ütő panaszát s kutatni kezdtek az eltűnt fiu után, akinek azonban vasárnap óta nyoma veszett. Nem találták sehol, úgy, hogy a rendőrség a mai napon feltalálására már a szokásos köröző levelet is szétküldötte a szélrózsa minden irányába.

A fiu azonban nem távozott el, vasárnap óta itt csatangolt összevissza a városban. Tegnap, kedden este 10 óra körül aztán a véletlen összehozta Ütő Árpáddal, volt gazdájával.

Ütő ugyanis a jelzett időben a vasuti állomás felé, a Ferencz József-uton sétált a feleségével, amidőn nagy meglepetésére nyomban találta magát eltűnt inasával. Ütő nyomban nyakon csípte a fiut és keményen megdorgálta:

— Te haszontalan, csavargó fráter — mondotta — hol csavargasz vasárnap óta? Add vissza a revolvereidet, amelyeket magaddal vittél!

A fiu pár pillanatig habozott; kissé meg is volt ijedve a nem várt kellemetlen találkozás miatt, de egyszerre csak villámgyorsan sarkon fordult és vad futással elmenekült gazdája elől.

Ütő ekkor egyenesen a rendőrséghez sietett s ott Szabó kapitánynak jelentette, hogy az eltűnt fiuval a Ferencz József-uton találkozott, de az elmenekült előle.

Alig távozott Ütő Árpád a rendőrségtől, midőn Móricz Béla rendőrtizedes telefonon jelentette a központba, hogy a Szentlélek-utca 2. szám alatti Barabás-féle koreszmában egy fiatal ember halántékon lőtte magát s nyomban szörnyet halt. Móricz rendőrtizedes egyben a mentőket is értesítette, akik azonnal kimentek az öngyilkosság színhelyére, de nem akadt semmi dolgot,

mert mire odaértek az öngyilkos már halott volt.

Az öngyilkos fiatalember zsebében egy munkakönyvhöz hasonló könyvet találtak, amelynek a két fedele tele volt írva. A czeruzával írott, kuszált vonások az öngyilkos kezeirása volt.

E könyvön kívül egy négyszögletes kemény kartonlapot is találtak a zsebében. E kartonlapon szó szerint az alábbi két levél olvasható:

„Kedves Lajos! Itthon a találkozás lehetetlen. Ha itt kifelé menve, a széles térségre érünk, ott nyugodtan találkozhatunk. Csókolja, Erzsike.”

A kartonlap másik oldalán:

„Édes Erzsike! Nem mulaszthatom el, hogy ha egyebet nem, legalább egy pár bucsuzó sort ne írjak. Édes Erzsike! Hogy mi vitt végzetes tettem véghezvitelére, elgondolhatja és tudhatja, tehát levelem ezennel zárom. — Isten legyen vele mindig! Csókolja a néhaivá vált egykori Lajosa.”

A rendőrség még az este megtudta, hogy ez az Erzsike egy föltűnően szép, 17 éves fiatal varróleány, aki ugyanazon házban, ahol az öngyilkos lakott, Fülöp Sándor nőszabónál dolgozik.

NAPI HIREK.

— Népfürdő Debreczenben.

Aczél Géza főmérnök üdvös és észszerű tervet jelentett be a mai tanácsülésen. Ma került ugyanis szóba a csolnakázó tő ügye. — A városi tanács ugyanis a csolnakázó-egylettel felbontotta a szerződést és a csolnakázó tavat, valamint a mellette elterülő 2 hold 226 négyszögöl területet bérbe akarja adni. — Ennek az előterjesztésnek kapcsán szólalt fel Aczél Géza főmérnök és azt ajánlotta, hogy ne adja bérbe a város a csolnakázó tavat, hanem pótoljon egy nélkülözhetetlen szükségletet, létesítsen ott népfürdőt. A főmérnök terve szerint a tavat kitisztítanak és mellette négy ártézi kutat furnának, amelynek vízmennyisége folytonos friss és tiszta vízzel látna el a tavat. A főmérnök meg is ígérte, hogy június 8-ig, mikorára az árlejtést kitűzték, betérjeszti a népfürdő létesítésére vonatkozó terveket és költségvetést. A terv mindenesetre igen helyes és megvalósítása esetén egy közegészségügyi szempontból már rég nélkülözhetetlen szükséglet fog pótolni.

— A kávéházak előtti asztalok.

A városi tanács nemrég kimondotta, hogy ezután nem engedi meg, hogy a kávéházak előtt a gyalogjárón asztalokat rakhassanak ki. Azt engedte meg csak a tanács, hogy a gyalogjáró melletti térségen helyezhetnek el asztalokat. Nem egy alkalommal fejtették már ki, hogy a tanácsnak ezt az intézkedését nem tartjuk helyesnek, czélszerűnek és hogy a terv végrehajtása ellen a kávévások és a kávéházba járó intelligens közönség körében már is nagy mozgalom indult meg. Németh András, kinek

kérvénye időzte elő a tanácsnak már említett minden elfogadható indok nélkül czélszerűtlen határozatát, mint már jeleztük, újabb azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy ne csak a gyalogjáró melletti térségen, de a gyalogjárón is helyezhessen el asztalokat. A tanács ma tartott ülésén tárgyalta Németh András kérelmét, de előbbi határozatától nem tért el és nem engedi meg a gyalogjárón az asztalok elhelyezését.

— Nem kell hurozkodni

május elsején. Az idei május elseje, mely vasárnapra esik, attól a jellegétől, melyet magán szokott viselni, elüt. Nem dözögnek végig az utcán emeletnyi magasságig rakott butorszállító fuvarkocsik, nem járnak le föl az utcában targonczás hordárok. A lakbér szabályzat ugyanis azt mondja, ha május elseje, az évnegyed vagy rendes költözködés napja ünnep vagy vasárnapra esik, senki sem köteles hurozkodni, hanem vagy előtte vagy az ünnepet követő napon.

— Az Andaházy-Szilágyi intézet gondnoki állása.

Az Andaházy-Szilágyi intézet gondnoka jelenleg lovag Csiky Lajos theologai tanár. Mikor Csiky Lajost erre a tisztségre megválasztották, akkor még tagja volt a város törvényhatóságának is. Másfél év előtt azonban Csiky Lajos a bizottsági tagválasztásnál kibukott és így megszűnt a törvényhatóság tagja lenni. Az alapítványt hagyók azonban végrendeletükben határozottan kikötik, hogy az intézet gondnokának városi bizottsági tagnak is lenni kell, miután pedig Csiky nem az, másfél év óta jogtalanul viseli a gondnoki állást. A tanács a mai ülésén is szóba került ez a dolog és a tanács véleményét kér a jog és pénzügyi bizottságtól azirant, vajjon tűrhető-e az, hogy a végrendeletek akarátának meg nem tartásával gondnok lehessen olyan egyén, ki a végrendeletben előirt rendelkezések szerint nem lehet az. Egyben az egyházkerület elnökségét is felhívta a tanács erre a körülményre. Ugyancsak a mai tanácsülésen jelölték ki az intézet felügyelő bizottságában a Komlóssy Arthur és Ábrahám Lászlóval megüresedett tagsági helyeket. A tanács a két tagsági helyre Vecsey Imre főjegyzőt és dr. Magoss György főügyészt jelölte ki.

— Névosere két postahivatalnál.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1904 év május hó 1-étől a Királytelek pályaudvari postahivatal nevét „Görögcsallás“-ra és a Dessewffy-pusztai posta-távirdahivatali nevét „Királytelek“-re változtatta meg.

— Csokonai ereklyék kiállításra.

A ma este tartandó Csokonai-dalestély nemcsak a fűnek ígér élvezetet, hanem a szemnek is érdekést. A Csokonai-kör és a dalegylet rendező bizottsága ugyanis kiállítja mindazokat a Csokonaira vonatkozó nevezetesebb ereklyéket, melyek az ev. ref. kollégium könyvtárában és a Csokonai-kör ereklyetárában őriztetnek. Ott lesz látható Csokonai arcvány szobra Ferenczítől, a költőnek több arcképe, számos kézírata, műveinek különböző kiadásai, flótája stb. Továbbá Lilla

gyűrűje, Lilla énekes könyve és még több érdekes tárgy.

— **Pótvásár Debreczenben.** A vasutas sztrájk kitörésével összeesett a debreczeni nagyvásár. Természetes, a vonatok közlekedésének szünetelése miatt, mely éppen a debreczeni vásár befajezésekor ért véget, a vásárt egyáltalában nem mondhatjuk vásárnak, legkevésbé pedig eredményesnek, úgy, hogy inkább azt mondhatjuk, hogy Debreczenben nem is volt vásár. Ez arra indította a debreczeni kereskedőket és iparosokat, hogy a minisztertől az elmaradt vásár helyett egy pótvásár engedélyezését kérik. A pótvásár engedélyezése iránt beadandó kérvényhez most gyűjtik az aláírasokat, melyet még e héten betérjesztenek a tanácshoz, kérve, hogy tegyenek előterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez a pótvásár engedélyezése iránt.

— **Megszűnt a dohánygyári sztrájk.** A dohánygyár 1500 munkásnője ma esütörtökön reggel munkába állott. A sztrájk azonban nem szűnt meg, csak elhalasztódott. A központi igazgatóság ugyanis tavrítatlag értesítette a debreczeni dohánygyár vezetőjét, hogy a munkások kívánságait tanulmányozni fogja és ha lehet, teljesíteni fogja a kérésüket. A dohánygyári munkások azon reményben, hogy kedvező elintéztést fog nyerni kérésük, elhatározták, hogy munkába állanak.

— **Az állomásfelügyelő tragédiája.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap reggel a bucsai vasuti állomáson. Beérkezett az 515 sz. vonat a hivatalos szolgálatban levő Zoltán Gyula állomásfelügyelő valahogy a kerekek alá jutott. A nehéz kerekek a szerencsétlen ember mindkét lábát összezúzták. Az áldozat állapota nagyon súlyos, az orvosok véleménye szerint alighanem mindkét lábát amputálni kell. Zoltán családosa ember, gyermeke is van.

— **Ki akar katonának lenni?** A katonai és honvéd képző és nevelő intézetekbe felvétel végett leendő pályázatokra a m. kir. honvédelmi miniszter a városi tanácshoz megküldötte a katonatiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetében, a katonai reáliskolákban, a két katonai akadémiákban, valamint a soproni honvéd főreáliskolába, a fumei haditengerészeti akadémiában és a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában a jövő 1904/1905-ik tanévre betöltendő magán, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése céljából a „Pályázati hirdetmények”-et. A városi tanács tekintettel az iskolai tanulmányokra és az életkorra, a katonatiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetébe, valamint a katonai reáliskolákba felvételeire vonatkozó hirdetményeket az elemi iskolák felügyeletével megbízott felekezeti hatóságokhoz megküldötte, a helybeli középiskolák (ev. ref. és róm. kath. főgymnásiumi, állami főiskola és kereskedelmi akadémia) igazgatóságai pedig ily hirdetményekkel a honvédelmi miniszter ur által láttattak el oly kérelemmel, hogy azt a hatóságuk alatt álló iskolák növendékei között hirdessék ki. — A jelzett helyeken tehát a hirdetmények megtekinthetők. — Egyidejűleg a tanács is intézkedett az iránt, hogy a pályázati hirdetmények a városháznál (a katonai és illetőségi ügyosztálynak az emeleten a 17. sz. a. levő helyiségében naponta a hivatalos órák alatt) megtekinthetők legyenek, hol ugy a pályázók, mint a szülők (gyámok) minden irányban nyerhetnek utbaigazítást és felvilágosítást. A hadsereg nevelő és képző intézeteiben, valamint a honvéd főreáliskolában és a Ludovika akadémiában a pályázati véghatáridő folyó évi május hó 15-ike, a fumei haditengerészeti akadémiába július hó 31-ig, tehát a szükséges okmányok most már haladéktalanul beszerzendők. Végül kiemeltetik, hogy a debreczeni illetőségű ev. ref. vallású ifjak részére két Andaházy-Szilágyi féle teljesen ingyenes alapítványi hely áll a soproni honvéd

főreáliskolában rendelkezésre, melynek elnyerése céljából a kellőleg felszerelt kérvények folyó évi május hó 15-ik napjának délután 5 órájáig adandók és a tanács iktatóba (városház földszint), később beadott vagy hiányosan felszerelt kérvények visszautasítottak. — Egyben értesítettnek, hogy mindkét hadapród iskolára hirdetmények még nem érkeztek le, annak idején a közönség ezekről is értesítettni fog. Ezuttal különösen kiemeltetik, hogy a két katonai akadémiában, valamint a katonai alreáliskolákban betöltendő magyar állami alapítványi helyek már azon mérvben hirdettetnek, melyeknek rendszeresítése a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslatban foglaltatik s így most a katonai akadémiákban 65, a katonai alreáliskolákban pedig 116 katonatiszti magán és magyar alapítványi hely van fentartva kizárólag magyar honos ifjak részére. — Az ezen alapítványokra vonatkozó „Tájékoztató” a katonai ügyosztálynál betekintheető s a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójától díjmentesen kapható.

— **A kefégyári munkások sztrájkja.** A kefégyári munkások és a gyárosok végre azon utra jutottak, amelyek a békés kiegyenlítéshez vezethet, kölcsönös jóakarattal és egymás megértésével. Kedden délután Falk Armin befegyáros megjelent az olajútbeli sztrájktauyán és beszédet intézett munkásaihoz. A beszédnek azonban nem lett a kívánt eredménye. Szerdán délelőtt a munkások nevében Vázsonyi Sándor és 4 társa megjelent Falk Arminnál, ahol a két kefégyáros közös, kibővített árjegyzékét mutatta be, amely a szakképzett munkások számára előnyösebb a régi állapotnál. Ezt azonban nem fogadták el. Délután Vázsonyi Sándor a többiek megbízásából folytatta a tárgyalást a Falk-gyár tulajdonosaival. Ugy látszik, hogy megoldásra jutnak és ezzel teljesen megszűnik a bérharc Debreczenben.

— **Vasutasok eskümintája.** Sok szóesett mostanában arról az esküről, amit a vasutasok tesznek szolgálatba lépésük alkalmával. Ezt az eskümintát, amit a tisztviselők aláírásával el is tesznek a hivatalos iratok közé, itt közöljük mint olyat, melynek megismerése iránt nagyon sokan érdeklődnek:

Én..... eszküszöm, becsületekre és hitemre fogadom, hogy a magyar korona országainak alkotmányát mindenker tiszteletben tartom, törvényeinek engedelmeskedem. Különösen pedig a vasuti üzlet biztonsága, rendessége és szabályszerűsége érdekében s amennyiben a vasuti üzleti távirók állami és magánysürgönyökre használatának, az ezekre vonatkozólag is kibocsátott, vagy még kibocsátandó törvényeket, rendeleteket és utasításokat nemcsak magam pontosan követendem, hanem azoknak mások által leendő megtartása felett is, hivatali állásomhoz képest és a vasuti üzletrend által reám ruházott rendőri jogok határai között, személyválogatás és részrehajlás, avagy ellenszenv nélkül őrködni fogok.

Esküszöm és fogadom továbbá, hogy a vasuti hadi forgalmat illető összes ügyeket, valamint az azokra vonatkozó összes segédesszközöket és intézkedéseket, szereztem legyen azokról akár saját tapasztalataim, akár mások közlése folytán tudomást, mindenki vel szemben a legszigorubbban titokban tartom és teljes erőmből és legjobb meggyőződésem szerint megfogok akadályozni mindent, mi által bárki, ha csak előljáróim által mint erre hivatott kijelölve nem lett, ezen ügyek, illetve segédesszközök és intézkedésekről tudomást szerezhetne. Isten engem úgy segítjen!

— **Megérdemelt kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Sztancsek János debreczeni kir. ítélőtáblai bírónak, saját kérésére történt nyugdíjaztatása alkalmá-

ból, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül harmadosztályu vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1904. évi ápril 17-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen Hóderváry Károly s. k.

— **Az ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Jászai Ármin kisújszállási ügyvéd neve, a névjegyzékben saját kérelmére dr. Jászai Kálmánra igazított ki. — A debreczeni kamara közhírré teszi, hogy Po onkay Endre volt tiszapolgári ügyvéd, az ügyvédség gyakorlásáról való önkéntes lemondása következtében az ügyvédek névjegyzékéből kitöröltetett.

— **Változás a májusi menetrendben.** Budapest—Debreczen—Máramarossziget között eddig Budapestről indult a keleti pályaudvarról a 604. számú gyorsvonat 6 óra 40 perczkor reggel és megállott Rákos, Maglód, Sülysáp, Nagylak, Tápósztele, Ujszász, Szolnok, Szajol, Kisújszállás, Karczag, Püspökladány, Kaba, Szoboszló, Debreczen, Vámospéres, Nyirabány, Erminályfalva, Nagykároly, Gilvác, Szatmárnémeti, Halmi, Királyháza, Huszt, Bustyaháza, Técső, Taraczköznel és Máramarosszigetre érkezett 4 óra 25 perczkor. — Május hó 1-től indul a 604 számú gyorsvonat a keleti pályaudvarról reggel 7 óra 25 perczkor és megáll Rákos, Mende, Ujszász, Szolnok, Szajol, Törökszentmiklós, Kisújszállás, Karczag, Püspökladány, Kaba, Szoboszló, Debreczen, Vámospéres, Erminályfalva, Nagykároly, Szatmárzsadány, Szatmárnémeti, Halmi, Feketeardó, Királyháza, Huszt, Bustyaháza, Técső, Taraczköz és Máramarosszigetre érkezik délután 4 óra 42 perczkor. Egyben változás történik a Budapesti keleti pályaudvarról délután 2 órakor induló 504. számú gyorsvonatnál, amely május hó 1-től nemcsak Debreczenig gyorsvonat, hanem Szatmárnémetiig. Debreczenbe érkezik este 6 óra 26 perczkor, innen indul 6 óra 41 perczkor, megáll Nyirabány, Erminályfalván, Nagykárolyban és Szatmárnémetibe érkezik este 8 óra 48 perczkor. Szatmárnémetiről május hó 1-től az 1703. számú gyorsvonat 6 óra 44 perczkor indul reggel, megáll Nagykároly, Erminályfalva, Nyirabány, Vámospéres és Debreczenben. Debreczenből indul 8 óra 57 perczkor és Budapestre érkezik — úgy mint eddig — 1 óra 50 perczkor. Ezzel a reggeli és esti gyorsvonattal Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a szatmárnémeti kereskedőknek nagy szolgálatot tett, amelyet már rég óhajtottak.

— **Május időjárása.** Mente a következőket jelenti május hó időjárásáról: Az enyhe, tavaszi idő április végéig tart s azt a május 8-iki csomópont hatásköre van hivatalosan megörömi, amely hideg jellegű s e jellege nagyobb, kiadobb esőkkel vegyest, miközben a fagy valószínűsége is nagy. Eltart egész 12-ig, amely csomópont éppen oly határt képez május időjárásában, mint a 10-iki volt áprilisban. Ezt követőleg május hó jellege száraz és meleg, mely jelleg, a csomópontokon változásokkal, melyek szintén melegek, legfeljebb rövid tartamu zivataros vagy szeles, esetleg viharos időjárást hozhat s tart egész június 4-iki csomópont hatásköréig. Ekkor van hivatalosan az időjárás más jellegű öltetni és pedig az évszakhoz viszonyítva, hűvös és esős jellegű, mely egészben júniusban inkább május jellegűt fogja kölcsönözni. Április hátralévő csomópontja 29-re esik, míg a május haviak: 7—8—11—12—13—14—15—22—29—30-ára, amelyek közül csak a 7—8—11 a hideg és esős, a többi meleg jellegű.

— **Találtatott** folyó hó 21-én egy női zsebóra, mely a rendőrkapitány-

ság büntügyi osztály főnökénél őriztetik, hol tulajdonosa kellő igazolás után átveheti.

— **Thaly Kálmán díszpolgári oklevele.** A vasuti fogalom szünetelése miatt itthon maradt küldöttség Kovács József polgármester vezetése mellett békén, május 2-án utazik fel Budapestre, hogy átadja Thaly Kálmánnak díszpolgári oklevelét.

— **Kereseti forrás siketnémáknak.** Felkértünk az alábbi sorok közlésére: A m. kir. vallás és közoktatási miniszter folyó 19.428 számú rendelete szerint dr. Jakabfy Ernő tomes-kubini ügyvéd a deliblati pusztán vadon tenyésző s kefekészítésre alkalmas gyökér anyagot óhajt szedni s ezen munka végezéséhez felnőtt koru siketnémákat és munkára alkalmas hűtyéket kíván alkalmazni. A munkásoknak egészséges lakást, jó élelmet ígér s 3 kg. gyökér kiadásáért 24, 4 kiló után 48, 5 kiló után 88 fillér munkabért helyez kiállításba. A munkába lépni óhajtok nevezett ügyvéd úrnál, a kedvezményes vasuti jegy elnyerése végett pedig a kereskedelemi minisztériumnál lehet kérelmezni A szükséges számkokat a munkaadó adja s azok, kik három heti gyakorlat után sem képesek naponként 3 kg. gyökérrel kiadni, visszautasítottatnak.

— **Jótekonyczélú-estély.** A szegény családok fölségélyezésére alakuló „Jó barátok” asztaltársasága folyó évi május hó 7-én, este 8 és fél órakor a Dréher-söresarnok összes helyiségeiben hangversenynyel és polgári házassággal egybekötött zártkörű hedélyes-estélyt rendez. Az estély műsora a következő: Nyitány, Kiss Béla zenekara által. Megnyitó, tartja: Kálmán Lajos. Humoros felolvasás, tartja: Adler Henrik. Kötemények, írta és felolvasa: Gál Zoltán. Hegedű szóló csimbalom kísérettel, előadja: Szemes Jenő. Komoly szavalt, Króh Vilmos. Műsor után polgári házasság és tánc.

— **A házi szemét kihordása.** Tegnap egyik helyi lapban Burger dr. igen helyesen egy üdvös újításra hívta fel a hatóság figyelmét. Teljesen osztjuk nézetét és a magunk részéről következőkkel egészítjük ki Felhívjuk a háztulajdonosokat, hogy sorakozzanak mentől tömegesebben a vállalat mellé, hogy az virágozhasson és mentől előbb megfelelő számú fuvarokat járathasson. Ma még azért sem történhetik teljes pontossággal és kielégítően a szolgálat, mert egy-egy utcán csak szörványosan veszik igénybe a háztulajdonosok a fuvar. A főkapitány urat pedig kérjük a szeméttartók vizsgálatát elrendelni és a még mindig sok hiányok ellen a törvény szigorával eljárni. Mert valóságos botrányos állapotok vannak egyes még főtereken levő házakban is ez irányban, holott az említett vállalat valóban csekély díjért vállalkozik a napenkénti elhordására a házi szemétnak. Hisszük és reméljük, ha önként nem, ugy az erélyes rendőri felügyelet hatása alatt mihamarább rendszeres járatokat végeztet a szemét kihordók vállalat, amiért a közönség elismerésére föltétlenül számíthat.

— **Összeeggett primadonna.** A fővárosnak egy kedves színésznőjét érte tegnap este megrendítő katasztrófa. Tomcsányi Rucsi, a Magyar Színház primadonnája Szövetség-utca 28/b. sz. alatti lakásán összeeggett. Oly veszedelmes égési sebet szenvedett, hogy aligha marad életben. A szerencsétlenül járt primadonna este 8 óra tájban a fogadó-szobájában vacsorához készült. Megakarta gyújtani az asztalon álló, Auer égővel felszerelt spiritusz lámpát, amikor az nagy durranással felrobbant. A szerte ömlő égő folyadék a színésznő könnyű pongylóját lángra lobbantotta és a szerencsétlen leányt egy pillanat alatt elborították a lángok. Kétségbeesett jajveszékülésére a konyhában foglalatoskodó cselédje

lett figyelmeztetve, aki a szobába rohanva megrettenve látta urnője katasztrófáját. A szomszédok segítségével azután leszaggatták a primadonnáról az égő ruhát, de már ekkorra a fiatal színésznő egész testében összeeggett. Nyomban értesítették a mentőket, akik részéről dr. Aezél Károly mentőorvos sietett a primadonna segítségére. A mentőorvos a legveszedelmesebb égési sebet konstataálta.

— **Kalvinista zsinat.** A magyarországi egyetemes evangélikus református egyház ez év őszén zsinatot óhajt tartani Budapest székes fővárosában. A zsinat azonban csak királyi engedéllyel tartható meg. — De már ezen se mulik, mert a királyi engedély a vallás és közoktatásiügyi minisztérium útján már tegnap megérkezett a debreczeni püspökségi hivatalhoz.

— **Fenyő Sándor körözése.** A rendőri sajtóiroda jelenti: A budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírája a szemérem elleni erőszak súlyos büntetvével gyanúsított és szökésben levő Fenyő Sándor ellen kiadta az elfogató-parancsot. A rendőrség a szökévény kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket. Fenyő Sándor magas, izmos, erős termetű, arca hosszús, egészséges piros, haja erősen összevegyült, szeme szürkés, orra erős keleti tipussal, bajusza szőkés, pofaszakállt visel. Ruházata elegáns.

— **Zavarok Nagyvárad főpénztáránál.** Nagyváradon igen nyugtalanító hírek keringenek, amelyeket a város főpénztáránál fölfedeztek. Napok óta folyik a rovancsolás éjjel-nappal. A vizsgálatot Rimler Károly polgármester vezetése alatt Dus László főügyész, Ragály János főszámvevő és Gerő Armin főkapitány vezetik. A pénztár vizsgálatával már készen vannak, most az alapítványok és letétek rovancsolására kerül a sor. Eddig nagyfoku kezelési szabálytalanságot állapítottak meg. Az eredményről jelentést fognak tenni a közgyűlésnek s ha a legkisebb kétely merül fel jelentésük valódisága ellen, kormánybiztost fognak kérni. A függetlenségi párt a zavarok ügyében esütörtökön érkezett letart. A párt vezető emberei már szerdán sürgőnyt menesztettek a belügyminiszterhez, amelyben kormánybiztos kiküldetését kérik. Hegedűs Géza városi főpénztáros és Szarvasi Sándor ellenőr előreláthatólag nyugdíjazásukat fogják kérni. Szenzációs fordulatokra van kilátás.

— **Vérengzés a bucsun.** Vasárnap Tékes községben bucsu volt, hol a két Cserán testvér olyan parázs verekedést kezdett a tékesiekkel, hogy csakhamar négy ember feküdt vérben, köztük a két Csertán, kiknek egyike, Sándor, most halállal vívódik, a másik Csertán és a két Bagoncsa testvér oly veszedelmes szurási sebet kapott, hogy egyiknek életbenmaradásához sincs remény.

— **Jégeső.** Komárom vármegyén tegnap délben óriási jégeső vonult át, amely a gyümölcsben és búzában roppant kárt okozott.

— **Ben-Ali-bej bűvész** varázstársulata még vasárnapig marad városunkban a külső vásártéren, ahol naponta 3 előadást tart és pedig délután 5, 7 és este fél 9 órakor. Az előadások igen érdekesek és tanulságosak.

— **Valódi angol** és Sollingeni aczéláru különlegességek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek rendkívül olcsón kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

— **Mozgófénykép vállalat** vasárnap tartja utolsó előadását a vásárté-

ren. Az igen sikerült és mulatságos műsort állandóan nagy, intelligens közönség nézi végig, melyekre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Szerencse.** Török A. és Társa lapunkhoz csatolt mellékletére felhívjuk olvasóink figyelmét.

TAVIRATOK.

Párbaj a vasuti sztrájk miatt.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, április 28.

Budapest, április 28. Margulits Kálmán, a „Magyar Közérdek” vasutas-lap szerkesztője és Sümegi Vilmos a Demokrata-kör alelnöke közt éles szóváltás támadt vasárnap. Ekkor Margulits így szólt:

— Kár volt a vasutasok dolgát a demokratákra bízni.

Ezért Sümegi provokáltatta Margulitsot. A dolog vége párbaj volt, mely ma folyt le. Sümegi a kardpárbajban két kisebb vágást kapott.

Borzalmas tüzvész.

Nyitra, ápr. 28. Nyitramegye Babaj községben borzalmas tüzvész volt. Egy ház kigyuladt s egyszerre 9 lakóház borult föle lángtengerbe az óriási szélben, úgy hogy oltani nem lehetett. 11 ember bent égett, 20 ember súlyosan megsérült. Egy házban egy anya 4 gyermekével bent égett. Az apát sikerült megmenteni.

Legyilkolt rendőrfőnökök.

Varsó, április 28. Tegnap délután 4 órakor egy pisztolyokkal és késekkel felfegyverkezett banda megtámadta a titkosrendőrség főnökének titkárát, a rendőrfőnök biztosát és 2 rendőrt. A két első megölték, a két utóbbit súlyosan megsebesítették. A banda tagjai közül 4-et letartóztattak.

Tomcsányi Rucsi nem hal meg.

Budapest, április 28. A tűz áldozata lett Tomcsányi Rucsi fővárosi művésznő állapota nem életveszélyes.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— április 28

Készáru: változatlan.

Buza májusra	7.82—7.83
„ októberre	7.86—7.88
Rozs áprilásra	6.49—6.50
Rozs májusra	—
Zab áprilásra	—
Zab októberre	5.48—5.50
Tengeri májusra	5.06—5.07
Tengeri júliusra	5.19—5.20

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csütörtök, Hajduk hadnagya operett (A. bérlet.)
Péntek, először Utazás az özvegyiség felé, vigjáték (B. bérlet.)
Szombat, másodszer Utazás az özvegyiség felé vigjáték (C. bérlet.)
Vasárnap d. u. Bob herczeg, operett (A. bérlet.)

Vasárnap este, Utazás az özvegység felé, vigjáték (B. bérlet)

Színházi hírek. Ma csütörtökön Rudyard Stone énekes boházata, a „Lotti ezredesei“ kerül színre. A boházot ezimszerepét Rózsa Lili fogja játszani, a többi szerep a régi kezekben marad. Ma tartották a főpróbát Szécsi Ferencz 3 felvonásos vigjátékából, az „Utazás az özvegység“ felé, melynek pénteken lesz a premierje. A vigjáték premierjére jegyek előre válthatók. Vasárnap délután színre kerül a „Bob herceg“, félhelyárral, a legutóbbi szereposztással.

A vasutas sztrájk halottjai.

— április 28.

Amikor a vasutas sztrájk nagyobb méreteket öltött s a katonaságot mozgósították, a budapesti 44-es gyalogezred legénységének egy részét a Kiskőrös melletti Vadkert állomáshoz rendelték ki. — Idekerült dr. Kecskés Kálmán egyéves önkéntes is, aki a 44-ik ezredben szolgált. Vasárnap este dr. Kecskés egyik önkéntes társával a sínek őrizetére volt kirendelve, amikor az állomást körülvevő tömegből két lövés dördült el egymásután és a következő pillanatban holtan bukott a földre a két önkéntes. Leirhatalan pánikot idézett elő a szomorú eset és a jelenlevő parancsnok, Sauer százados rögtön vizsgálatot indított, de úgy látszik, eredménytelenül. A tragikus dologról azonnal értesítették az ezred parancsnokságát, valamint táviratilag a szerencsétlenek hozzátartozóit.

Egyébként a katonákkal legnagyobb titoktartást fogadtattak, sőt ezt napiparancsban is megparancsolták nekik. Eddig csak egyik önkéntes nevét sikerült megtudni, dr. Kecskés Kálmán ügyvédjelöltét, kit a fővárosi társaságokban igen kedveltek. Fia volt zemenyei Kecskés János nyugalmazott számtanácsosnak. Budapestre tegnap reggel érkezett az első jelentés a térparancsnoksághoz és a 44-es gyalogezred Aréna-uti kaszárnyájába, amelynek 6-ik századában szolgált Kecskés Kálmán. Sauer kapitány azt táviratozta:

„Einjähriger Kecskés totgeschossen gefunden.“ (Kecskés egyéves önkéntes agyonlőve találtatott.)

Arról, hogy még egy önkéntest agyonlőttek volna, eddig még nem érkezett hivatalos jelentés.

S ó h a j.

L.-nek.

Összetört létem száraz porondján
Órult galoppban száguld a mén!
Senki sem sejt hol, miként áll meg,
Szédül a lélek vad menetén!

Ifjuságunk szép koszoruja zilált
Czafatban csüng, ah! elveszett.
Futó Sahara — mi előttünk áll,
Vajh! a jövődöt ki fejt meg?

De hol az élet, amely ép egységben
Mint Simphonia úgy elvirul —
Óh! ne keresd lány! Hagyjuk a multat —
Kicsiny hajlékunk összhangirul!

Hisz a jelen perc, mit ölel lelked,
A jövő remény, a mult veszett,
Öl-d hát azt — mi tied még!
Hagyd a képzelt gyors látképeket!...

INGATLANOK FORGALMA.

Lanczbach Lajosné Percze Erzsébet veszi a debreczeni 6104. sz. tjkvben foglalt 3 hold ondódi földet Szabó Lajos és neje Zsigó Erzsébettől 2200 koronáért.

Kuskis Istvánné Tisza Eszter veszi a debreczeni 7251. sz. tjkvben foglalt 69 hold 1459 négyszögöl ujosztású földet Horváth Istvántól 38,000 koronáért.

Suba Sándor és neje Gombos Zsuzsanna veszik a debreczeni 6209. sz. tjkvben foglalt 1267 négyszögöl Tégláskerti szőlőt özv. Szikszay Istvánné Doszpoly Juliánától 1300 koronáért.

KÖZGAZDASÁG.

A kertészeti egyesület földje.

A volt kertészeti egyesület 27 hold területnyi földje, mely a csolnakázó-tó mellett terül el és amelyet Debreczen város annak idején a kertészeti egyesület elöljáróira engedett át, sok éveken át egyik tengeri kigyója volt a város hatóságának. Sok éveken keresztül szorgalmazták a közgyűlésen: a kertészeti egyesület megszűnt, a 27 hold területet vissza kell venni a városnak.

Végre két év előtt a 27 hold föld ismét a város birtokába szállt és a mult évben nyilvános árlejtésen Farkas Gyula műkertésznek adta bérbe a város a földet.

Azalatt az idő alatt, mióta az a terület kikerült a kertészeti egyesület kezéből, teljesen el volt hanyagolva. Parlagon hevert, cserjékkel, bozóttal volt benőve, míg ma már az új bérlő gondozása mellett valóságos minta-telep. Nagyon helyesen cselekedett a városi tanács, mikor ezt a földet bérbe adta.

A bérlő, Farkas Gyula műkertész a 27 holdnyi területet vízvezetékekkel látta el. Az egész területet csőhálózat vonja be, amely nélkülözhetetlen azoknál az alkotásoknál, melyet ott az új bérlő létesített.

Egyik leghasznosabb alkotása a minta konyhakertészeti telep. A telepnek mintegy kétharmadrészét foglalja el a konyhakertészeti. A nagyközönségre és a debreczeni piacra megbecsülhetetlen egy ilyen telep.

Kora tavasszal már beszerezhetőek a telepről mindenféle zöldségnek, úgy, hogy e tekintetben sem leszünk jövőben a külföldre utalva és nem kell drága pénzen megfizetni a külföldről inportált korai zöldségeket.

Másik része a területnek a rózsatelep. E tekintetben is előismerésre méltó Farkas Gyula tevékenysége. Több, mint 10,000 darab különböző nemes fajú rózsátó van még most is a telepen. Farkas Gyula rózsátóival nagy piacot teremtett városunknak, amennyiben rózsátóiból nagy mennyiségűt szállít nemcsak az ország minden részébe, de külföldre is.

A telep egy részén még most is meglátszik az elhagyatottság nyoma, de a bérlő, aki állandó 50 munkást foglalkoztat, rövid idő alatt ezt a területet is értékesíti és azalatt a 12 év alatt, mely időre a város bérbe adta, valóságos min-

tatelep lesz a nemrég még vadonnak látszó, bozóttal, cserjékkel benőtt, elhanyagolt u. n. kertészeti egyesület földjén.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

14

Csak egy utja van a menekülésre, az, hogy távozzék s szakítsa félbe az értekezletet.

— Nem akarok tovább fárasztani, — szolt kihuzva karját a Mariánából, — feledtem, hogy míg én közeledem lakásom felé, te a tiedtől mind jobban távozol.

Miután minden el van intézve, nincs is mit kérjek többet. Tehát jövő vasárnap bemutatom neked mátkádat.

— Még nincsen mátkám — viszonzá hidegen Mariánna. — Ami pedig vasárnap tervünket illeti, előbb anyjának is bele kell egyeznie, különben nem lehet belőle semmi. Ma este elmegyek, hogy megkérdezzem őt eziránt, ha csak önnek nem lesz ez alkalmatlan.

— Nem, nekem teljességgel nem lesz alkalmatlan jöveteled, — szolt André kissé szárazon, kit e kimért hang bosszantott és valóban sértett. — Tehát a vizontlátásig.

S ezzel elégületlenül, csaknem szomoruan távozott.

— Mily fagyos kis porteka! — gondoló magában gyors és egyenetlen léptekkel haladva előre. Korlátolt észjárással, önző, hideg, erényes csak azért, hogy „mit mond a világ“, az az álszenteskedő. — Ugyan hol volt az eszem az imént, midőn azon törtem eszemet, vajjon mit rejthet mélyében e nyugodt, sima tőfelület. Épen nem mély az, nem is tő, csak egy pocsolya tele sással és békákkal. Oh ez a falusi élet! ime, mi lesz itt belőlünk.

Ez egy kedves kis leányka volt, érdekesnek látszott, leginkább hallgatag, szenvedő külsejéért. Most felnőtt, erős leány lett belőle, erős, bizva kiszámított eszélyességében s önkéntelen elzárkózottságában.

X.

S a végén is, mit törődöm én mindezzel? — szolt magában, megérkezve háza küszöbéhez. Nagyon kedves ez az én kis hajlékom! Rágalmaztam szegény ma reggel. Igen, fehér falai rózsaszínen játszanak, ha a nap oldalt reá süt. — Folyondárainnak már szép növéseik vannak s őszire az erkély tetőzetéig fognak érn. Valódi boldogság, ha az embernek van ily otthona, mely egészen kizárólag az övé s a mellett ily feltétlen szabadságot élvezhet. Miért hibáztatnám az én jámbor, szelid keresztleányomat, hogy csak egyedül magára gondol, mikor én magam is csak arra vágyom ezentúl, hogy mentől előbb kényelmet élvezzek s annak éljek.

— Jere, jere fiam! — kiáltá eleibe André asszony az ebédlő szobából. Már fél hatra s levesed mind elhül.

— És én várokattam anyámat! — felelt vissza Péter, letéve vadásztáskáját, mely tele volt virágok és kövekkel.

De igazán nem gondoltam, hogy ilyen rövid idő van.

Azután gyorsan asztalhoz ült, csak éppen kezét mosta meg egy kék, cseréppel kirakott kis vízmedencében, mely az éttermet díszíté és mivel anyjával tudatni kellett Mariánna szándékolt látogatását, evés közben előadta az egész dolgot.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, csütörtökön, április hó 28-án: bérlet 175. sz. „A“

LOTTI EZREDESEI.

Énekes bohózat 2 felvonásban.

Holnap, pénteken, április 29-én, bérlet 176-ik szám „B“ először:

Utazás az özvegyiség felé.

Vigjáték 3 felvonásban.

NYILTTÉR.

Értesitem a jogkereső közönséget, hogy

≡ ügyvédi irodám ≡

Debreczenben, Piac-utca 36. szám alatt megnyitottam.

Debreczen, 1904. ápril hó.

Dr. Csath Sándor,
ügyvéd.

NESTLE FÉLE Legtökéletesebb tápszer-csecsemők részére.

Kisérleti czeleokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülőknek probadozok és rőpiratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA HÁNDORNAL féle főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

== AZ UJ ==
DELAINÉK,
Kretonok, Batisztok,
== ZEFIREK, ==

Bordürös- és áttört-

Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Fontos

gyomororvosoknak

Étvagyhiányt, gyomororvos-
dalmakat, emélgást, gyomor
gyengeséget, emésztési
zavarokat, főfájást stb.
megszüntet azonnal a vi-
lághírű valódi

BRÁDY-féle

Máriacelli gyomororvosok.

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat!
Kis üveg használati utasítással 80 fillér,
nagy üveg 140 kor. Gyógyszertárakban
kapható.

Főraktár: BRÁDY C. gyógyszerára a
„Magyar királyhoz“ Bécs, honnan kivá-
oatra ingyen üldetik az érdekes „Spe-
cialbro hür“.

5 korona leküldése után 6 kis üveg 4-50
kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz
börmentve küldve. Képviselet Magyaror-
szág részére Török József gyógyszerára
Budapest, Király-utca 12.

Óvakodjunk utazatoktól! A valódi Mária-
celli gyomororvosok fenti védjeggyel és
aláírással ellátva legyenek.

Van szerencsém tudatni a n. é.
közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Anna-utcai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszeroztem és azt literen-
ként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi
és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

== A szőlő OIDIUM betegsége ellen ==

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban kilogrammonként 50 fillér, 2 kilogrammos dobozok-
ban kilogrammonként 51 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle, biztosabb, mert a leubhoz
tapad, a szél le nem fujja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!!

Ott ahol eddig a peronospora nem szokott erősen fellépni, ott a rézkén-
por egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így az első per-
onosporosodás májusban elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A por kapható és megrendelhető:

KONTSEK GÉZA kereskedőnél **Debreczenben.**

Pompás állásu bajusz!

Ganibal-féle arconda!

eredeti szakál-szártanak alkalmazása által. Uj, csodálatos folyadék,
mely egyszeri használat után a bajuszt minden tetszés szerinti for-
mába és fekvésbe hozza, szakál-kötő segítségével nélkül. Eredmény
állandó 2 napig, a nélkül, hogy az a meleg vagy nedvesség által
befolyásolható volna. Igen szükséges és csodálatra méltó találmány. — Ara üve-
gecskeként 3 kor. és 5 kor. Postaszállítást utánvétellel, vagy levélbélyegek elle-
nében eszközöl a feltaláló:

B. M. GANIBAL BÉCS, III., Linkebahngasse 3.

Főraktár: Paris, Rue Trousset.

Hatása csodálatos és teljesen garantálva!

Gyár: NYERGES-UFALU (Esztergom m.) Sörgőnczim: Eternit Budapest.

Telefon 12-92.

Gyár: VOCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

Hatschek Lajos szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olesó és tűzálló tetőfedő-anyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést.

Egyedlárusítás és képviselő: LUKÁCS VILMOS urnál, Debreczen, Hatvan-utca 5.

A ki
olesón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakónházak káptalányok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármely építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészíti a tervrajzokat, a főaragó és acemeszterti vizsgák. — Építő iparosoknak olesón készít tervrajzokat, költségvetést

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.

A női szépség

Csodás gyors hatás.

Elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó teljesen ártalmatlan

A) **FÖLDES féle**

MARGIT-CREME

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérre, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor., Margit hölgypor 1.20 kor., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arczviz 1 korona. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész, ARAD.
Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszertüzletben. — Főraktár: Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovács Nándor, Mihalevits István, Murakózy László, Rotschnek V. E. dr. gyógyszertárakban és Jóna Jóna drog.

Hamisítók bíróság üldöztetnek.

Legjobb szépítő szer.

500 forintot fizetnek annak, a ki Bartilla fogvízének használata mellett, melynek üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolások külön 10 kr.) Bartilla Winkler Ed. Wien 19/1. Sommergasse I. — Kapható Debreczenben minden gyógyszerertárban. Határozottan kérjünk Bartilla-féle fogvizet. Hamisító feljelentéséért, jó díjazás adatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS.COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziser, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cizgjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari állítottók.
Rudolstadt.

Ganibal-féle hajeltávolító víz,
eltávolítja az arczról és testről — 2 perc alatt — egyszeri használat után

a legerősebb haját,

(a mely a karokon, kezeken, füleken, lábakon éktelenkedik), fájdalom nélkül és a bőr megsértése nélkül. Egészem uj és tökéletes találmány, mely csodálatos és alapos eredményeket ért el. Igen kellemes illatu és könnyen alkalmazható. Teljesen ártalmatlan, arzenik és méz tartalom nélküli (Jótállás mellett.) — Ára üvegecskéként 5 frt. — Urak részére nagy üvegben 8 frt. — Kizárólag erős arczszőr eltávolítására 5 frt. Pelyhedző szőr eltávolítására 4 frt. Postaszállítást titoktartás mellett, mindenhová utánvétellel eszközöl a felaláló:

B. M. Ganibal Bécs, III. Linkebahngasse 3 Főraktár: Páris, 16. Rue Trouchet.

Serravallo
KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

— **Kiválóan jó izü.** —

Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravallo-nál
Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért.
1/1 " " 4 " 40 "

